

Nr 103.

Av herr **Lindberg** i Stockholm, *angående den civila personalens vid »Underrättelser för sjöfarande» tjänsteställning m. m.*

I början av år 1928 tillsattes av dåvarande statsrådet och chefen för försvarsdepartementet en kommitté, som fick sig ålagt att utreda frågan om sjökarteverkets arbetsuppgifter och organisation m. m. Kommitterade avgav betänkande härom den 21 juni 1928.

Vid behandling i statsrådet av ifrågavarande utredningsuppdrag anförde statsrådet och chefen för försvarsdepartementet att en allsidig utredning erfordrades för att utröna, huru verkets framtida arbete borde planläggas, »med beaktande av att handelssjöfartens berättigade intressen bliva vederbörligen tillgodosedda vid uppgörande av programmet för blivande mätningar och utgivning av sjökort». Statsrådet erinrade också om att en kommitté, som år 1913 haft frågan under behandling, förutsatt att sjökarteverket skulle överflyttas till det blivande handelsdepartementet och därvid direkt anknytas till lotsstyrelsen. Vid handelsdepartementets tillkomst år 1920 överfördes emellertid endast lostverket, men icke sjökarteverket till detta departement. Slutligen erinrade statsrådet om chefens för sjökarteverket den 4 oktober 1926 avgivna förslag i ämnet, vari bl. a. framhållits, »hurusom, i motsats till vad tidigare varit fallet, verkets arbete numera i väsentlig grad tjänar den kommersiella trafiken».

Kommitterade av år 1928 ha emellertid föreslagit, att sjökarteverket fortfarande skulle bibehållas under försvarsdepartementet, men har också föreslagit vissa förändringar beträffande en del av verkets uppgifter. Sålunda föreslå kommitterade: »att sjökarteverket må åläggas en viss återhållsamhet i avseende å utgivande av andra trycksaker än sjökort, »Underrättelser för sjöfarande» (U. f. s.), och »Svensk Lots»; att publikationerna »U. f. s.» och »Svensk Lots» må redigeras gemensamt och till sitt innehåll begränsas på av kommitterade i betänkandet närmare angivet sätt; att sjökarteverket ställes under ledning av en särskild styrelse med i betänkandet angiven sammansättning».

Vad i första hand gäller »U. f. s.» bör anmärkas, att den ifrågasatta och av kommitterade föreslagna sammanslagningen med »Svensk Lots» ännu icke blivit verkställd, och att det icke heller vidtagits några åtgärder för att förbilliga utgivandet av »U. f. s.», som kommittén förutsatt. I detta sammanhang bör även erinras om att sjöfartens »berättigade intressen» i vad det gäller »U. f. s.» och sammansättningen av verkets styrelse, på sätt kommitterade tänkt sig, icke blivit vederbörligen tillgodosedda.

Beträffande styrelsens sammansättning hade kommitterade föreslagit, att styrelsen skulle bestå av kartverkschefen, som tillika är föredragande inom styrelsen, en representant för kommerskollegium, en för lotsstyrelsen samt chefen för marinstaben och ytterligare tvenne ledamöter, varav den ene företräder fartygsbefälet. De ledamöter, som representera kommerskollegium, lotsstyrelsen och marinstaben, föreslås av respektive verk och tillsättas av Kungl. Maj:t, de två övriga föreslås av respektive sjöfartskorporationer och tillsättas av Kungl. Maj:t. I fråga om den representant, som i styrelsen skulle företräda fartygsbefälet, har man valt person, som icke kan anses representera befälskåren. Kommitterades mening med sitt förslag var givetvis, att befälskåren genom sin organisation skulle lämna förslag till kandidat och icke, som synes hava skett, att man endast tagit en fartygsbefälhavare, vilken icke representerar någon kårs intressen, utan endast sitt eget eller det rederis där han är anställd. I detta avseende synes en ändring vara påkallad. Fartygsbefälet, som ändock är den grupp som har det största intresset av hur bl. a. »U. f. s.» redigeras, bör ha möjlighet att inom verkets styrelse närmare övervaka detta arbete.

När det gäller redigeringen av »U. f. s.», har fartygsbefälet också ett annat starkt intresse, nämligen att av handelssjöfart särskilt intresserad personal finnes anställd för tidskriftens redigering. I detta fall har också kommitterade uttalat sig för att redaktören för »U. f. s.» och »Svensk Lots» blir såväl som redaktionsbiträdena och expeditionsvakten extraordinarie befattningshavare. Härvid förutsättes givetvis, att handelssjöfartens intressen bli tillgodosedda på bästa möjliga sätt.

Kommitterade vända sig också mot att till de bäst avlönade posterna användas pensionerade officerare, vilka härigenom kommit i en bättre eller nära nog bättre löneställning än den de hade medan de voro i aktiv tjänst. Både redaktören för »U. f. s.» och för »Svensk Lots» voro pensionerade officerare vid tiden för utredningen och dags dato har icke någon ändring härutinnan skett. Då det under nuvarande svåra tider är svårt att finna arbetstillfällen för massor av medborgare, bör det vara en plikt för dem, som i pensionshänseende intaga en sådan ställning att deras dagliga bröd är säkrat, avstå från befattningar för vilka utgå avlöningar så tilltagna, att en person, utan annan sidoinkomst, därpå kan försörja sig. Officerare på stat veta ju på förhand, vilken pension de vid uppnådd pensionsålder och innehavd tjänstegrad komma att erhålla, varför de också ha möjlighet att inrätta sig därefter. Av denna anledning kan man icke säga, att dem vederfares någon orättvisa, om de icke, vid sidan av sin pension, erhålla fortsatt värlavlönat arbete i statens tjänst. Härutinnan synes det vara av förhållandena påkallat att en rättelse omedelbart sker och att extra ordinarie befattningshavare för de poster, där detta utan olägenhet kan ske, snarast tillsättas. Genom att den civila personalen blir extraordinarie befattningshavare knyts de fastare vid sin befattning och man behöver icke

befara att de lämna sin anställning så snart tillfälle till annan, bättre avlönad sådan stå dem till buds. Genom att, som nu är fallet, denna personal endast är extra, riskeras föta ombyten, så snart tiderna bliva något bättre och flera tillfällen till anställningar på annat håll yppas. Skulle så komma att ske, vore detta till stort men för handelssjöfarten. »U. f. s.» är en för handelssjöfarten mycket viktig publikation, varför utgivandet och redigeringen av densamma måste anförtros åt skicklig och med arbetet väl förtrogen personal. Brister det härutinnan kan stora och kanske oersättliga skador åsamkas sjöfarten. Tidskriftens tillförlitlighet får icke äventyras, ty om så sker äventyras även sjösäkerheten.

Då kommitterade granskade eller undersökte möjligheterna för att uppnå besparingar på bl. a. här påtalade områden, räknades med att smärre besparingar skulle kunna göras, därest man gav »U. f. s.» ett mindre rikhaltigt innehåll. Detta kommitterades antagande torde vara riktigt, varför den ifrågasatta omändringen vad det gäller redaktionspersonalen bör kunna verkställas utan ökade kostnader för statsverket. Detta under förutsättning likväl att statsanslaget, som i årets statsverksproposition (fjärde huvudtitel) är upptaget till ett belopp av 38 000 kronor, användes uteslutande till det ändamål vartill det är avsett.

På grund av vad ovan anförts tillåter jag mig hemställa, dels

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om, att den civila personalen vid »Underrättelser för Sjöfarande» sättes, redaktören på ordinarie och övrig personal på extraordinarie stat eller det i sin helhet vad gäller denna fråga ordnas så som kommitterade av år 1928 i sitt betänkande föreslagit; samt dels

att riksdagen hemställer om, att sjökarteverkets styrelse utses på sätt kommitterade föreslagit, nämligen att fartygsbefälets organisation lämnas tillfälle förelägga Kungl. Maj:t förslag till kandidat till sjökarteverkets styrelse.

Stockholm den 20 januari 1934.

Carl Lindberg
i Stockholm.